

Inspectie Overheidsinformatie en
Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Beheer rijkscollectie De Nederlandsche Bank

Rapport Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed

Planmatig beleid

Registratie en administratie

Administratieve organisatie

Behoud

Toegankelijkheid

Veiligheidszorg

2026

Missie Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed

Een overheid die verantwoording kan afleggen. Erfgoed beschikbaar voor iedereen. Nu en in de toekomst. Dat is onze missie.

Wij zien toe op de toegankelijkheid van overheidsinformatie en op de zorgvuldige omgang met erfgoed. Wij kijken hoe de regels in de praktijk werken.

Inhoud

Samenvatting	5
Inleiding	6
1 Planmatig beleid	8
1.1 Conclusies	8
1.2 Aanbevelingen	9
2 Toegankelijkheid	10
2.1 Conclusies	10
2.2 Aanbevelingen	11
3 Behoud	12
3.1 Conclusies	12
3.2 Aanbevelingen	13
4 Veiligheidszorg	14
4.1 Conclusies	14
4.2 Aanbevelingen	15
5 Registratie en administratie	16
5.1 Conclusies	16
5.2 Aanbevelingen	18
6 Administratieve organisatie	20
6.1 Conclusies	20
6.2 Aanbevelingen	20
Bijlage: Bronnenoverzicht	21

Foto: Vitrine met munten, een spaarvarken en een geldkist in de tentoonstelling De Nieuwe Schatkamer van De Nederlandsche Bank

Samenvatting

Het beheer en de fysieke toegankelijkheid van de Nationaal Numismatische Collectie heeft met de renovatie van het hoofdgebouw van De Nederlandsche Bank (DNB) een aanzienlijke impuls gekregen.

De opslag van de numismatische collectie en de bibliotheek is gecentraliseerd in vier inpandige depotruimten. Met de eigentijdse presentatie van collectie in De Nieuwe Schatkamer informeert DNB het publiek over het belang van vertrouwen in geld als betaalmiddel.

De registratie van de collectie is voor verbetering vatbaar. Er zijn nog oude achterstanden van ongeregistreerde collectie. Ook kan de digitale toegankelijkheid van de collectie nog verder worden verbeterd. Dit beperkt zich nu hoofdzakelijk tot de kerncollectie met onder andere de in Nederland geproduceerde munten.

Dit komt naar voren uit een op 2 en 3 juni 2026 door de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed uitgevoerde inspectie naar het beheer.

Het beheer van de collectie heeft de afgelopen jaren vooral in het teken gestaan van meerdere verhuizingen van de collectie door de renovatie van het hoofdgebouw van DNB. Het overbrengen van alle collectie naar de nieuwe inpandige depotruimten en het inrichten daarvan was ten tijde van de inspectie al ver gevorderd maar nog niet geheel afgerond. Hieraan geeft DNB prioriteit en aan het inlopen van achterstanden in het registreren van nieuw verworven collectie die in de verhuisperiode zijn ontstaan. Oude achterstanden aan ongeregistreerde collectie worden bij gelegenheid opgepakt.

Er is geen collectiehulpverleningsplan voor de collectie dat is afgestemd op de nieuwe situatie. DNB geeft er prioriteit aan om een dergelijk plan vast te stellen.

Voor het verder op planmatige wijze bevorderen van de digitale toegankelijkheid van de collectie zijn volgens DNB geen extra middelen beschikbaar.

Wat betreft de vastgestelde verbeterpunten doet de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed de volgende belangrijkste aanbevelingen:

- Pak de oude registratieachterstanden planmatig aan met een zodanige fasering dat deze binnen een redelijke termijn zijn weggenomen.
- Verken op basis van een concreet plan de mogelijkheid om externe financiering te verwerven van bijvoorbeeld de ministeries van OCW en Financiën om de digitalisering van de collectie verder te bevorderen.

Inleiding

Aanpak onderzoek

De Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed (hierna: Inspectie) heeft een wettelijke toezichttaak op het beheer van de rijkscollectie en van andere collecties waarvan het ministerie van OCW het beheer subsidieert. In het werkprogramma 2023-2024 is een meerjarige inspectiereeks aangekondigd naar het beheer door museale beheerders.¹

De Erfgoedwet regelt de normen voor het beheer van de rijkscollectie. Deze zijn door de Inspectie uitgewerkt in een toetsingskader met criteria waaraan ten minste moet zijn voldaan en indicatoren om dit aan te tonen.² De getoetste criteria zijn vertaald naar de onderwerpen van de hoofdstukken van dit rapport.

De Inspectie heeft informatie over het beheer verkregen door:

- De beantwoording van vragen over het collectiebeheer door De Nederlandsche Bank (DNB) naar aanleiding van de digitale vragenlijst van de Monitor Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed 2023-2024.
- Inzage in documenten over het beheer van de collectie, zoals het collectieplan, beheerprocedures en controleverslagen.
- Gesprekken op 2 en 3 juni 2026 met het afdelingshoofd en de voor het beheer verantwoordelijke medewerkers.
- Een bezoek aan de tentoonstellingsruimte De Nieuwe Schatkamer en de depots.

Schets beheerorganisatie

Het beheer van de Nationale Numismatische Collectie (NNC) is ondergebracht bij de afdeling DNS (De Nieuwe Schatkamer). Het team dat verantwoordelijk is voor het beheer bestaat uit 6 medewerkers; twee conservatoren, twee collectiebeheerders, een bibliothecaris en een digitaliseringsmedewerker. Zij rapporteren aan het afdelingshoofd van DNS. Er zijn geen vrijwilligers actief.

Eind 2025 heeft DNB een reorganisatie aangekondigd. Dit heeft onder meer tot gevolg dat het team verantwoordelijk voor de NNC direct onder de afdeling Communicatie valt per 1 december 2026.

Schets collectie

De omvang van de totale collectie bestaat uit ongeveer 407.000 numismatische objecten en documenten, zoals is vermeld in het Collectieplan 2025-2028.

Voor een belangrijk deel betreft dit munten en penningen, onder andere:

- Antieke munten (41.600)
- Nederlandse munten (46.200)
- Buitenlandse munten (7.3440)
- Nederlandse en buitenlandse waardepapieren (20.200)
- Nederlandse en buitenlandse penningen (58.400)

¹ <https://www.inspectie-oe.nl/publicaties/publicatie/2023/01/27/werkprogramma-2023-2024>

² <https://www.inspectie-oe.nl/documenten/2024/05/27/toetsingskader-rijkscollectie-museale-beheerders>

DNB heeft als kerncollectie aangemerkt de antieke munten, de Nederlandse munten, waardepapieren en penningen, en de munten en papiergeld van de Overzeese gebiedsdelen.

Overige delen van de collectie betreffen onder andere:

- Objecten van het Munthuis en de muntproductie (26.400)
- Weegwerktuigen (7.000)
- De bibliotheek, bestaande uit boeken, tijdschriften en veilingcatalogi (76.100 titels)

De collectie is voor het grootste deel eigendom van de Staat en afkomstig van het voormalige Koninklijk Penning Kabinet van het ministerie van OCW en Het Nederlands Muntmuseum van het ministerie van Financiën. Verder bezit DNB een eigen collectie, de Numismatische Verzamelingen.

Deze collecties zijn van 2004 tot 2013 in beheer geweest bij het Geldmuseum te Utrecht en daarna in beheer overgedragen aan DNB.

De collectie gesneden stenen van het ministerie van OCW die het Geldmuseum beheerde zijn in 2013 overgedragen aan het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden.

In het gerenoveerde hoofdkantoor van DNB is voorzien in de tentoonstellingsruimte De Nieuwe Schatkamer. Verder voorziet het gebouw in vier depotruimten waar de collectie is opgeslagen. Collectiedelen van de muntproductie zijn ten tijde van de inspectie nog opgeslagen bij verhuisbedrijf [REDACTED] en bij [REDACTED]

Leeswijzer

In dit rapport zijn eerst de norm, conclusies en aanbevelingen over (1) het planmatig beleid voor het beheer en (2) de toegankelijkheid van de collectie beschreven. Vervolgens de norm, conclusies en aanbevelingen over de beheertaken voor de collectie, (3) het behoud, (4) de veiligheidszorg en (5) de registratie en administratie. Ten slotte zijn de norm, conclusies en aanbevelingen weergegeven over (6) de administratieve organisatie voor het beheer.

In dit rapport is als beheerorganisatie steeds de afdeling De Nieuwe Schatkamer (DNS) aangehouden, behalve als uitdrukkelijk de gehele organisatie van De Nederlandsche Bank (DNB) is bedoeld.

1 Planmatig beleid

Het planmatig beleid beschrijft de actuele beheersituatie, de te bereiken doelen en de wijze waarop het beleid wordt uitgevoerd voor ten minste het behoud en de veiligheidszorg.

1.1 Conclusies

Planmatig beleid voor het collectiebeheer

- DNS beschikt over actueel beleid voor het collectiebeheer. Nadere prioriteiten en operationalisering van beleidsdoelen zijn benoemd in jaarplannen.
- DNB voert in het kader van risicobeheersing periodiek audits uit op het beheerproces van de NNC. De audits zijn systematisch ingericht maar sluiten niet geheel aan op de in het museale veld gehanteerde schadefactoren. Dit geeft geen direct risico, maar maakt de risicobeheersing voor de collectie minder transparant. DNS heeft hier aandacht voor.

Toelichting

Het beleid voor het beheer en de toegankelijkheid van de NNC is beschreven in het Collectieplan 2025-2028. Het plan beschrijft de actuele beheersituatie en de in de planperiode te realiseren doelen.

De Inspectie heeft een jaarplan voor 2026 ingezien waarin de uit te voeren beleidsdoelen voor dat jaar zijn benoemd, het beoogde resultaat, de verantwoordelijk medewerker en de realisatietermijn.

DNB voorziet in de financiering van het beheer van de collectie door DNS. Het ministerie van OCW en het ministerie van Financiën verstrekken geen subsidie voor het beheer van de collecties waarvan zij eigenaar zijn. Volgens DNS is de financiering toereikend voor het reguliere beheer van de collectie, ondanks dat DNB de hoogte van het jaarlijkse budget niet indexeert.

DNB heeft incidentele financiering verstrekt voor de verhuizingen van de collectie en voor de faciliteiten voor de inpandige depots en voor de tentoonstellingsruimte De Nieuwe Schatkamer. Er is echter geen extra budget beschikbaar voor nieuwe beheerprojecten, zoals voor de digitalisering van de collectie (zie verder in het hoofdstuk Toegankelijkheid).

Tweejaarlijks voert DNB audits uit voor de risicobeheersing van de bedrijfsprocessen. Het beheer van de NNC maakt hiervan deel uit. DNS heeft de Inspectie inzage gegeven in recent uitgevoerde audits op het beheer van de NNC. De audits geven een goed inzicht in de risicowaardering en de risicobeheersing. Wel tekent de Inspectie aan dat een deel van de in het museale veld toegepaste schadefactoren voor collecties hierin niet herkenbaar is betrokken.

Volgens DNS zijn veel schadefactoren voor de collectie voor meerdere bedrijfsprocessen van DNB relevant en maken deze daardoor deel uit van de algehele risicobeheersing van DNB. DNS kan wensen voor voorzieningen aanleveren

voor het beheer van de NNC, zoals voor de klimaatbeheersing van de depots. DNB zorgt voor de realisatie hiervan.

DNS licht toe een risicoanalyse voor de collectie te betrekken bij het vaststellen van een nieuw calamiteitenplan.

1.2 Aanbevelingen

Op grond van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbeveling:

- Maak conform het voornemen de risicobeheersing voor de collectie meer transparant door een risicoanalyse op te nemen in een calamiteitenplan voor de collectie.

2 Toegankelijkheid

De collectie is zoveel mogelijk fysiek en digitaal toegankelijk voor publiek en onderzoek.

2.1 Conclusies

Bevorderen toegankelijkheid collectie

- Met de recente opening van de vaste presentatie in De Nieuwe Schatkamer, programmering van rondleidingen en lezingen over de collectie en de nieuwe website, bevordert DNB op eigentijdse wijze de fysieke toegankelijkheid van de collectie.
- DNS heeft geen specifiek beleid voor het bevorderen van de digitale toegankelijkheid van de collectie. De reorganisatie bij DNB tempert de ambities om de digitale toegankelijkheid planmatig verder te bevorderen.

Toelichting

Met De Nieuwe Schatkamer beschikt DNB voor het eerst over een voor het publiek toegankelijke presentatie van een selectie van objecten uit de NNC. De presentatie is op een aantrekkelijke wijze vormgegeven. Aan de hand van de gepresenteerde collectie vertelt DNB het verhaal waarom vertrouwen in de waarde van geld van groot belang is.

Tot de verhuizing in 2022 heeft DNS een digitaliseringsproject uitgevoerd. Hierdoor is de kerncollectie van de NNC digitaal toegankelijk gemaakt. Via de website van De Nieuwe Schatkamer kan het publiek meer dan 100.000 objecten uit de collectie raadplegen.

Zoals blijkt uit het collectieplan wil DNS de digitale toegankelijkheid van de collectie verder bevorderen en hiervoor beleid vaststellen. Deze ambitie wordt echter vooralsnog niet uitgevoerd omdat er geen extra middelen beschikbaar zijn om de overige delen van de collectie in een projectmatige aanpak versneld te digitaliseren.

Dit betekent dat de verdere digitalisering als een continu proces wordt uitgevoerd, waarbij DNS prioriteit geeft aan de collectiedelen waar de meeste vraag naar is. De aangestelde digitaliseringsmedewerker voert dit uit. Dit heeft ook tot gevolg dat een aantal verbeteringen in de registratie, die uit het oogpunt van efficiency zijn gekoppeld aan het digitaliseringsproces, niet of pas op langere termijn worden doorgevoerd voor de betreffende collectiedelen. In het hoofdstuk Registratie en Administratie wordt daar verder op ingegaan.

2.2 Aanbevelingen

Op grond van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbeveling:

- Verken op basis van een concreet plan, tijdpad en kostencalculatie, of externe financiering verkregen kan worden voor digitalisering, bijvoorbeeld via een subsidie van het Ministerie van Financiën of OCW. Geef ook aan wat de gevolgen zijn voor de toegankelijkheid van de collectie als een aanvraag niet wordt gehonoreerd.

3 Behoud

Cultuurgoederen zijn in een goede staat. Er zijn passende bewaaromstandigheden om het verval van cultuurgoederen tegen te gaan. Waar nodig wordt de conditie van cultuurgoederen gestabiliseerd of vindt restauratie van een cultuurgoed plaats.

3.1 Conclusies

Beheersing behoudsrisico's

- DNS beheerst in voldoende mate de behoudsrisico's voor de collectie.

Toelichting

Alhoewel de audits van DNB hierop niet specifiek ingaan zoals gesteld in het hoofdstuk Planmatig Beleid, oordeelt de Inspectie dat DNS de behoudsrisico's voor de collectie voldoende beheerst.

Na de renovatie van het hoofdgebouw van DNB beschikt DNS over tentoonstellingsruimten en over vier depotruimten die geschikt zijn voor de presentatie en de opslag van de NNC en de bibliotheek.

Waar nog behoudsrisico's resteren heeft dit de aandacht. Dit betreft bijvoorbeeld de verhuizing van de resterende collectiedelen in twee externe depots (met uitzondering van zeer zware objecten van de muntproductie).

Ook doen zich nog kinderziekten voor bij de lichtbelasting in de tentoonstellingsruimten van de Nieuwe Schatkamer en bij de klimaatbeheersing in de depotruimten, zoals blijkt uit metingen van DNS. De Inspectie heeft recente klimaatmetingen ingezien die dit bevestigen. DNS heeft de betrokken installateurs gevraagd maatregelen te nemen om te kunnen voldoen aan de streefwaarden voor de lichtbelasting en het binnenklimaat. Ook is de communicatie met de afdeling Facilitair Management over de beschikbaarheid van meetgegevens van het klimaatbeheersysteem nog te verbeteren volgens DNS.

De vier depots beschikken over voldoende opslagcapaciteit en zijn -voor zover al gereed- ordelijk ingericht met stellingen en kasten.

De collectiebeheerders maken de depotruimten schoon en plaatsen en controleren (een beperkt aantal) valletjes op aanwezigheid van insecten.

DNS voert een verkenning uit naar het aanleggen van een digitale collectie. De uitkomsten hiervan bepalen de wenselijkheid van een E-depot.

Fysieke staat

- De controle op ontwikkelingen van de fysieke staat van de collectie is toereikend ingericht. Voor een deel van de collectie is nog geen controle uitgevoerd om de nulmeting van de conditie te registreren.

Toelichting

In een procedure heeft DNS beschreven hoe de controles op de actuele fysieke staat van de collectie plaatsvinden.

Een eerste controle en registratie van de fysieke staat van objecten vindt plaats bij de digitalisering van collectie, waarbij de actuele fysieke staat met een foto wordt vastgelegd. Van de kerncollectie is dan ook de actuele fysieke staat gecontroleerd, gefotografeerd en geregistreerd. Dit is aan te merken als een nulmeting.

DNS heeft de recente verhuisbewegingen van de collectie niet aangegrepen om de fysieke staat van nog niet gedigitaliseerde objecten te controleren en vast te leggen. Daarvoor was volgens DNS onvoldoende tijd beschikbaar.

Verder monitort DNS jaarlijks ontwikkelingen in de fysieke staat door een steekproefsgewijze controle met vaste referentieobjecten. De geselecteerde objecten vormen een dwarsdoorsnede van de collectie naar objectcategorieën en materialen. Zowel gedigitaliseerde objecten uit de kerncollectie als andere objecten zijn in de selectie betrokken.

In een overzicht is vermeld welke referentieobjecten met bijbehorende criteria zijn geselecteerd. Ook zijn hierin de jaarlijkse controleresultaten (summier) weergegeven, voor zover de controles door verhuizing hebben kunnen plaatsvinden.

3.2 Aanbevelingen

Op grond van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbeveling:

- Voorzie ook voor de overige collectiedelen in een controle van de actuele fysieke staat die als nulmeting fungeert voor de collectieregistratie.

4 Veiligheidszorg

Toereikende veiligheidsmaatregelen moeten voorkomen dat cultuurgoederen verloren gaan of beschadigd raken. Incidenten met schade aan of verlies van cultuurgoederen moeten worden geregistreerd en gemeld aan de Inspectie.

4.1 Conclusies

Beheersing veiligheidsrisico's

- DNS beheerst in voldoende mate de veiligheidsrisico's voor de collectie.
- Een collectiehulpverleningsplan voor de collectie ontbreekt en wordt in 2026 vastgesteld.

Toelichting

De audits van DNB richten zich wat betreft de veiligheidszorg van de collectie vooral op het aspect (interne) diefstal en derhalve op de beveiliging. De schadefactoren brand en water blijven buiten beeld.

Deze factoren zijn echter in meerdere bedrijfsprocessen van DNB relevant en maatregelen voor brand en water volgen dan ook uit de algehele risicobeheersing van DNB eventueel aangevuld met maatregelen geïnitieerd door DNS, zoals vermeld in het hoofdstuk Planmatig Beleid.

De Inspectie heeft geen indicatie dat wat betreft de veiligheidszorg voor de collectie de risicobeheersing tekortschiet.

Alhoewel hierover geen doelstelling is opgenomen in het collectieplan, is het opstellen van een calamiteitenplan met collectiehulpverlening als doelstelling in het jaarplan 2026 vermeld. DNS heeft een extern bedrijf opdracht gegeven om het calamiteitenplan voor de collectie op te stellen. Dit plan, dat volledig wordt afgestemd op de actuele situatie in het gerenoveerde hoofdgebouw, moet eind 2026 gereed zijn.

DNS heeft toegelicht dat hierin ook een op de collectie afgestemde analyse van risico's wordt beschreven.

Registratie en melden van incidenten

- DNS voldoet aan de verplichtingen om incidenten met de collectie te registreren en te melden aan de Inspectie.

Toelichting

DNS registreert incidenten met de collectie in een eigen register en meldt deze aan de Inspectie.

Volgens opgave in de monitor van de Inspectie hebben zich de afgelopen twee jaar geen incidenten met de collectie voorgedaan.

4.2 Aanbevelingen

Op grond van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbeveling:

- Stel conform het voornemen een calamiteitenplan voor de collectie vast.

5 Registratie en administratie

Alle cultuurgooederen zijn geregistreerd in een duurzaam toegankelijk geautomatiseerd registratiesysteem. Het registratiesysteem is aangesloten op de database Collectie Nederland. Van ieder cultuurogoed zijn (actuele) basisgegevens geregistreerd.

De fysieke en digitale documentatie over de collectie is duurzaam toegankelijk opgeslagen.

5.1 Conclusies

Registratiegraad

- Er zijn achterstanden bij de registratie van nieuwe verwervingen. DNS geeft prioriteit aan het wegwerken hiervan.
- Ook zijn er oude registratieachterstanden. Het wegwerken daarvan heeft geen prioriteit en vindt niet planmatig plaats.

Toelichting

In het registreren van nieuwe verwervingen, onder andere van enkele grote schenkingen, zijn achterstanden ontstaan door de verhuizingen en het inrichten van de tentoonstellingsruimte De Nieuwe Schatkamer. In het jaarplan voor 2026 geeft DNS prioriteit aan het wegwerken van deze achterstanden. Het is de bedoeling de achterstanden nog in 2026 in te lopen.

Ook zijn er nog achterstanden uit de periode dat de collectie werd beheerd door het Geldmuseum. DNS heeft deze achterstanden enkele jaren geleden geïnventariseerd. In het Collectieplan is aangegeven dat van 95% van de NNC een inventarisnummer is geregistreerd in de collectieregistratie. Een achterstand is onder andere aanwezig in het registreren van buitenlandse bankbiljetten.

Ook zijn er achterstanden bij het registreren van 500 oude drukken van de bibliotheekcollectie en in delen van de documentatie die als collectie is aangemerkt.

Aan het wegwerken van deze achterstanden is geen prioriteit toegekend. Dit pakt DNS op als er vraag is naar de betreffende collectiedelen en bij gelegenheid.

Basisregistratie

- De basisregistratie is op orde wat betreft de registratie van identificerende gegevens.
- De basisregistratie van de actuele standplaats, fysieke staat en juridische status is op orde voor de kerncollectie van de NNC en kan worden verbeterd voor de

overige collectiedelen. Verbetering daarvan is nu voor een belangrijk deel afhankelijk van de digitalisering van die collectiedelen.

- De opslag van alle collectie is zodanig systematisch ingericht dat deze steeds vindbaar is.

Toelichting

Uit de ontvangen documentatie van DNS en uit een toelichting tijdens de Inspectie blijkt dat de kwaliteit van de basisregistratie op onderdelen samenhangt met de digitalisering van de collectie. In het digitaliseringsproces vindt een aantal controles plaats en de weerslag daarvan is onder andere de registratie van een meer specifieke standplaats en de actuele fysieke staat.

Identificerende gegevens

Van alle objecten die zijn geselecteerd in een door de Inspectie uitgevoerde steekproef zijn voldoende identificerende gegevens geregistreerd.

Actuele standplaats, controle en vermissingen

Uit de steekproefselectie blijkt verder dat voor de kerncollectie van de NNC de actuele standplaats op kast- en ladeniveau is geregistreerd. Voor de andere delen van de NNC is veelal een standplaats op het niveau van de depotruimte geregistreerd.

Ook bleek bij twee geselecteerde weegwerktuigen een geregistreerde standplaats te ontbreken en was een ander geselecteerd object niet vindbaar.

Voor de bibliotheekcollectie is de geregistreerde signatuur van de oude drukken de standplaats en voor de veilingcatalogi het geregistreerde veilinghuis.

Door de systematische wijze van opslag, per categorie en in een alfabetische of chronologische volgorde, zijn objecten voor de medewerkers vindbaar, ook zonder gedetailleerde standplaatsregistratie in het collectiemanagementsysteem.

Een standplaatscontrole maakt ook deel uit van de periodieke audit van DNB.

Volgens opgave van DNS zijn 447 objecten uit de NNC vermist. DNS onderscheidt hierbij definitief vermiste objecten (175), veelal door diefstal, en vermissingen die mogelijk nog traceerbaar zijn (272). Verreweg de meeste vermissingen hebben zich voorgedaan voor DNS verantwoordelijk werd voor het beheer van de NNC in 2013. Verder heeft DNS aangegeven dat 31 boeken als vermist zijn geregistreerd.

Actuele fysieke staat

Voor de actuele fysieke staat van de NNC geldt ook dat deze vooral bij de kerncollectie is geregistreerd. Bij de bibliotheekcollectie ontbreekt de registratie van de fysieke staat, zoals blijkt uit de steekproef.

Juridische status

Voor de registratie van de juridische status is het beeld vergelijkbaar. Bij de bibliotheekcollectie ontbreekt dit geheel. Bij de NNC is steeds het eigendom geregistreerd, maar voor de kerncollectie vaker aangevuld met verwervingsgegevens.

Aansluiting op database Collectie Nederland

- De collectieregistratie is gedeeltelijk aangesloten op de database Collectie Nederland.

Toelichting

DNS heeft aan de RCE periodiek exports aangeleverd van de collectieregistratie. De beveiliging van de ICT-systemen van DNB geeft beperkingen voor een geautomatiseerde koppeling van het registratiesysteem aan de database Collectie Nederland.

De exports bevatten geregistreerde objecten waarvan de data zijn gecontroleerd en gevalideerd en waarvan een goede afbeelding beschikbaar is. In de regel betreft dit de gedigitaliseerde kerncollectie van de NNC.

De registratie van de bibliotheekcollectie is niet aangesloten. Volgens DNS heeft de RCE dit geadviseerd. De bibliotheekcollectie is (voor een overgroot deel) afkomstig van het voormalige Koninklijk Penning Kabinet. In de beheerovereenkomst tussen de Staat en het Koninklijk Penning Kabinet is de gehele bibliotheek als collectie aangemerkt.

Duurzame toegankelijkheid administratie

- Er zijn geen tekortkomingen vastgesteld in de duurzame opslag en toegankelijkheid van de collectieregistratie en collectiedocumentatie.

Toelichting

De NNC is geregistreerd in Filemaker Pro. De bibliotheekcollectie is geregistreerd in Worldcat en ook in FileMaker Pro.

DNB beheert de ICT-systemen en streeft naar een harmonisatie van binnen een organisatie-eenheid toegepaste systemen. Mogelijk heeft dit gevolgen voor de toepassing van FileMaker Pro. DNS is hierbij nauw betrokken.

De digitale documentatie van de collectie is opgeslagen en voor DNS toegankelijk in SharePoint en gekoppeld aan de geregistreerde objecten in FileMaker Pro. De fysieke documentatie van de collectie is recent overgebracht van de opslag bij het bedrijf VADA in Nijverdal naar het depot van DNS. DNS gaat deze documentatie niet digitaliseren, maar registreert wel een verwijzing naar de verblijfplaats van de documentatie bij het betreffende object in FileMaker Pro. DNS streeft er naar om dit proces in 2026 af te ronden.

5.2 Aanbevelingen

Op grond van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

- Stel beleid vast voor de planmatige aanpak van oude registratieachterstanden. Werk deze achterstanden weg binnen een redelijke termijn.
- Verbeter onderdelen van de basisregistratie voor collectiedelen niet behorend tot de kerncollectie. Doe dit op zodanige wijze dat dit meerwaarde heeft en de administratieve last beperkt blijft.

- Ontkoppel -zo nodig- de realisatie van verbeteringen in de basisregistratie van het digitaliseringsproces van de collectie om te kunnen voldoen aan de wettelijke norm (zie ook de aanbeveling in het hoofdstuk Toegankelijkheid).
- Treed in overleg met de RCE om de mogelijkheid te onderzoeken om data aan te sluiten op de database Collectie Nederland die (nog) niet publiektoegankelijk kunnen worden gemaakt.
Sluit ook de registratiedata van de bibliotheek aan op de database Collectie Nederland omdat de verplichte aansluiting ook op de bibliotheek van toepassing is.

6 Administratieve organisatie

In de administratieve organisatie is beschreven hoe het beheer wordt uitgevoerd met inachtneming van de wettelijke normen. De hierin vastgelegde procedures voor het beheer worden overeenkomstig toegepast.

6.1 Conclusies

Procedures voor het beheer

- Op hoofdlijnen zijn procedures voor het beheer van de collectie uitgewerkt. Deze procedures zijn actueel en volstaan voor dit moment.

Toelichting

Voor alle beheerprocessen die DNS toepast zijn stroomschema's opgesteld. Deze schema's zijn actueel en gebaseerd op de museale standaard Spectrum. De stroomschema's geven de toe te passen stappen weer en welke andere processen relevant zijn. Niet is aangegeven welke actoren verantwoordelijk zijn en de processen zijn ook niet in detail beschreven. DNS heeft hiervoor gekozen vanwege de beperkte omvang van de beheerorganisatie en de kennis en ervaring van de medewerkers. Voor de organisatie kan dit een risico zijn in geval van personele wisselingen.

Evaluatie en actualisering vindt plaats aan de hand van casuïstiek die in het team wordt besproken.

6.2 Aanbevelingen

Op grond van de conclusies doet de Inspectie de volgende aanbeveling:

- Werk de beheerprocedures in de reguliere processen van evaluatie en actualisering meer gedetailleerd uit om ook bij veranderingen in de organisatie de kwaliteit en continuïteit van het beheer te ondersteunen.

Bijlage: Bronnenoverzicht

Gesprekspartners

Functie
Afdelingshoofd DNS
Conservatoren NNC
Collectiebeheerders NNC
Bibliothecaris NNC

Geraadpleegde documenten

Document
Collectieplan 2025-2028 NNC
Jaaroverzicht 2025 NNC
Jaardoelen 2026
Audit NNC Risicobeheersing (2023/2024)
Stroomschema's beheerprocedures
Klimaatmetingen
Kleurrapportage Monitor Inspectie Overheidsinformatie 2023-2024

Foto: Boxen met penningen in het depot van De Nederlandsche Bank

| | | | |

| | | | |

Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed |
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Postbus 16478 | 2500 BL Den Haag
info@inspectie-oe.nl | <https://www.inspectie-oe.nl>

Juli 2026